

40 apples a day doesn't keep the vet away

Een advies voor het herzien van de Europese okapi voedingsrichtlijn

Afstudeerpresentatie Diermanagement
Voeding & Verzorging en Wildlife Management

Dafna Azulai
Kim Engelhart

Van Hall Larenstein, Leeuwarden

Begeleider: Joeke Nijboer, Rotterdam Zoo

Tjalling Huisman en Alice Buijsert, VHL

Inhoud

- Probleembeschrijving
- Doelstelling en methoden
- De okapi
- Toelichting voedingstermen
- Natuurlijke dieet
- Europese okapi voedingsrichtlijn 2001
- Huidige Europese dierentuin diëten
- Secundaire plantcomponenten van wilg
- Gezondheidsproblemen
- Discussie
- Advies

Probleembeschrijving

- Niet veel bekend over het natuurlijke dieet
- Introductie okapis in dierentuinen → sinds 1918
- Laatste Europese okapi voedingsonderzoek in 1998
- Door nieuwe inzichten uit onderzoek vanaf 1998
→ veroudering Europese okapi voedingsrichtlijn 2001

Doelstelling en methoden

Doelstelling: Het opstellen van een nieuw advies voor de Europese okapi voedingsrichtlijnen ter verbetering van het dieet van okapis in Europese dierentuinen

Methoden: Literatuur studie, enquête, voeranalyse en Zootrition V2.6

De okapi

(*Okapia johnstoni*)

- Ontdekt begin 20ste eeuw → Congo
- Enige overgebleven familie van de giraffe
- Risico op uitsterven → laag
- Aantallen wild → 25.000
- Aantallen Europese dierentuinen → 54 (18 zoos)
- Browser

© Dafna Azulai, 2006

Toelichting voedingstermen

Afkorting	Volledige naam	Toelichting
DM	Dry Matter	Product – vochtgehalte
CP	Crude Protein	Eiwit gehalte in product berekend m.b.v. gemeten stikstof (N) gehalte in product ($6,25 * N$)
NDF	Neutral Detergent Fibre	Plant celwand bestanddelen (Lignine, cellulose, hemicellulose)
ADF	Acid Detergent Fibre	Onderdeel van NDF (Lignine, cellulose)
NFE	Nitrogen Free Extract	Suikers, zetmeel, oplosbare koolhydraten

Natuurlijke dieet

- Hoge diversiteit plantensoorten
- Voorkeur voor jonge bladeren
- Geen fruit en groenten

Nutritionele samenstelling van het natuurlijke dieet

Nutritional profile	Hart et al. 1989
Intake (kg)	23,5
DM (kg)	4,1 (17,4%)
NDF (%DM)	44,6
ADF (%DM)	34,8
CP (%DM)	15,3-16,4

Kg = Kilogram
DM = Dry Matter

ADF = Acid Detergent Fibre
CP = Crude Protein

NDF = Neutral Detergent Fibre

Feeding guideline for okapis (Crissey et al., 2001)

Europese okapi voedingsrichtlijn 2001

- Fruit & groenten en browse → 0-25%
- Lucerne hooi → = > 50%
- Concentraten → = > 25%
- Inname Dry Matter als % lichaamsgewicht (Body Mass, BM) →
1,8% DM inname / BW (2-2,4% DM aanbod / BM)

Aanbevolen nutritionele samenstelling

Nutritional profile	Concentration range
Proteïen (%DM)	17-20
NDF (%DM)	20-35
ADF (%DM)	13-18

NDF = Neutral Detergent Fibre

ADF = Acid Detergent Fibre

DM = Dry Matter

Huidige Europese dierentuin diëten

- Enquête naar Europese dierentuinen met okapis in de collectie

Profile	Range (offered/okapi/day)
Fruit&Vegetables(kg)	0,55 – 6,3
Browse (kg)	0 – 3,1
Lucerne hay (kg)	2 – 8,5
Concentrates (kg)	0,8 – 4,1
Total amount fed (kg)	4 – 17
DM %	46,9 – 78,4
Energy (total kcal DM)	6202 - 24310
CP (% DM)	13,7 – 18,3
NDF (% DM)	18,4 – 41,8
ADF (% DM)	12,2 – 27
NFE (% DM)	26,8 – 56,9

Kg = Kilogram

CP = Crude Protein

NFE = Nitrogen Free Extract

DM = Dry Matter

NDF = Neutral Detergent Fibre

Kcal = Kilocalories

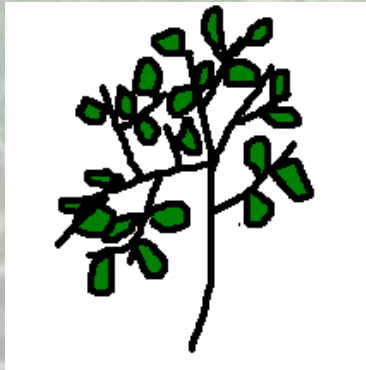
ADF = Acid Detergent Fibre

Huidige Europese dierentuin diëten

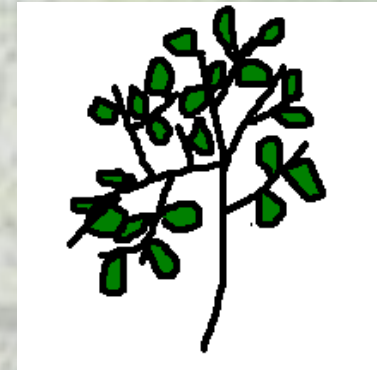
Aangeboden browse soorten

Browse soorten	Aantal dierentuinen
Acacia (<i>Robinia</i> sp.)	2
Berk (<i>Betula</i> sp.)	4
Es (<i>Fraxinus</i> sp.)	1
Esdoorn (<i>Acer</i> sp.)	2
Eik (<i>Quercus</i> sp.)	<u>6</u>
Framboos (<i>Rubus</i> sp.)	1
Hazelaar (<i>Corylus</i> sp.)	2
Linde (<i>Tilia</i> sp.)	1
Populier (<i>Salix</i> sp.)	3
Wilg (<i>Salix</i> sp.)	<u>6</u>

Secundaire plantcomponenten van wilg

(Salix sp.)

Salicylzuur

Tanninen

Salicylzuur

Eigenschappen van salicylzuur

- Salicylachtige componenten verwerkt in aspirine → Mens = > 150 mg/kg lichaamsgewicht
- Drempelwaarde toxiciteit salicylzuur voor okapis onbekend
- Concentratie salicylzuur in wilgen soorten bekend voor een klein aantal soorten
→ 0,12 – 7,5 % in bladeren (DM)

Salicylzuur

Mogelijke negatieve effecten van salicylzuur voor okapis

- Verminderde smakelijkheid
- Verminderde opname van browse
- Verminderde verteerbaarheid
- Afnemende groei
- Mogelijke toxiciteit

Tanninen

Eigenschappen van tanninen

Condensed (bindende) tanninen	Hydrolysable (oplosbare) tanninen
• Non-toxisch voor herkauwers • Mogelijkheid tot het vormen van verbindingen met meerdere typen moleculen	• Toxisch voor herkauwers • Beïnvloedt de vertering niet • Hydrolyse van HT's produceert metabolieten met negatieve effecten

Tanninen

Mogelijke negatieve effecten van tanninen voor okapis

Wanneer hoeveelheid tanninen in DM van opgenomen voedsel > 5%:

- Verminderde smakelijkheid
- Verminderde opname van browse
- Verminderde verteerdbaarheid
- Afnemende groei
- Geassocieerd met irritatie en beschadiging van verteringsstelsel

Wanneer hoeveelheid tanninen in DM van opgenomen voedsel > 9%:

Dodelijk

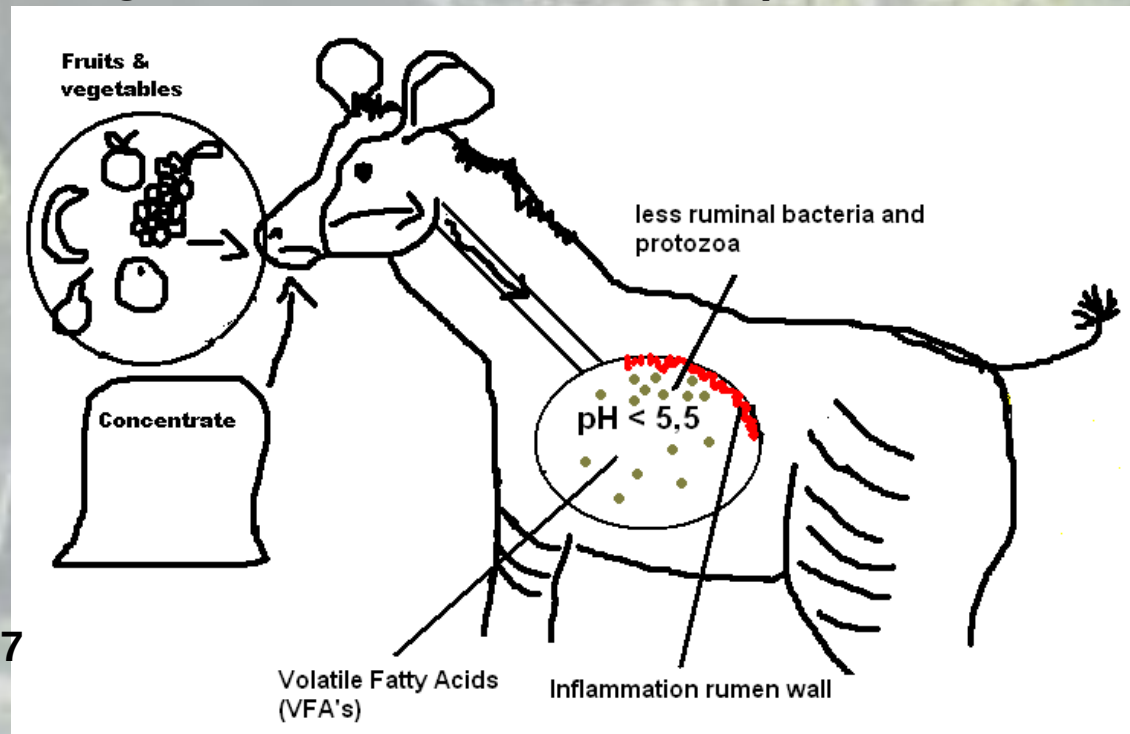
Gezondheidsproblemen

- Niet veel bekend over natuurlijke dieet → nutritionele compositie?
- Nutritionele behoefte onbekend → gezondheidsproblemen
- 5 veel voorkomende gezondheidsproblemen bij (Europese) okapis in gevangenschap:
  - *Pens verzuring*
  - *Laminitis*
  - *Nier beschadigingen*
  - *Glucosuria*
  - *Obstructies van het verteringsstelsel*

Gezondheidsproblemen

Pensverzuring

- Makkelijk verteerbare koolhydraten (b.v. suikers in fruit & groenten en concentraten) → omzetting in vluchtige vetzuren (VFA's)
- pH maag < 5,5 → afname maag flora
- Ontsteking maagwand (verergerd door zuren en tanninen)
- Verminderde opname

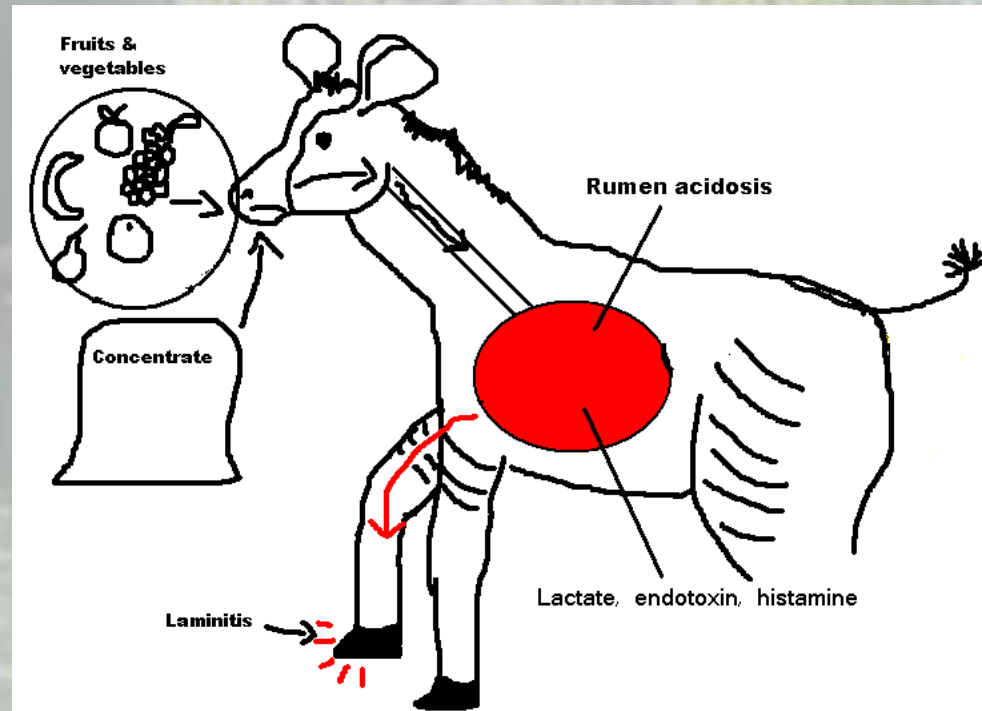

Gezondheidsproblemen

Laminitis

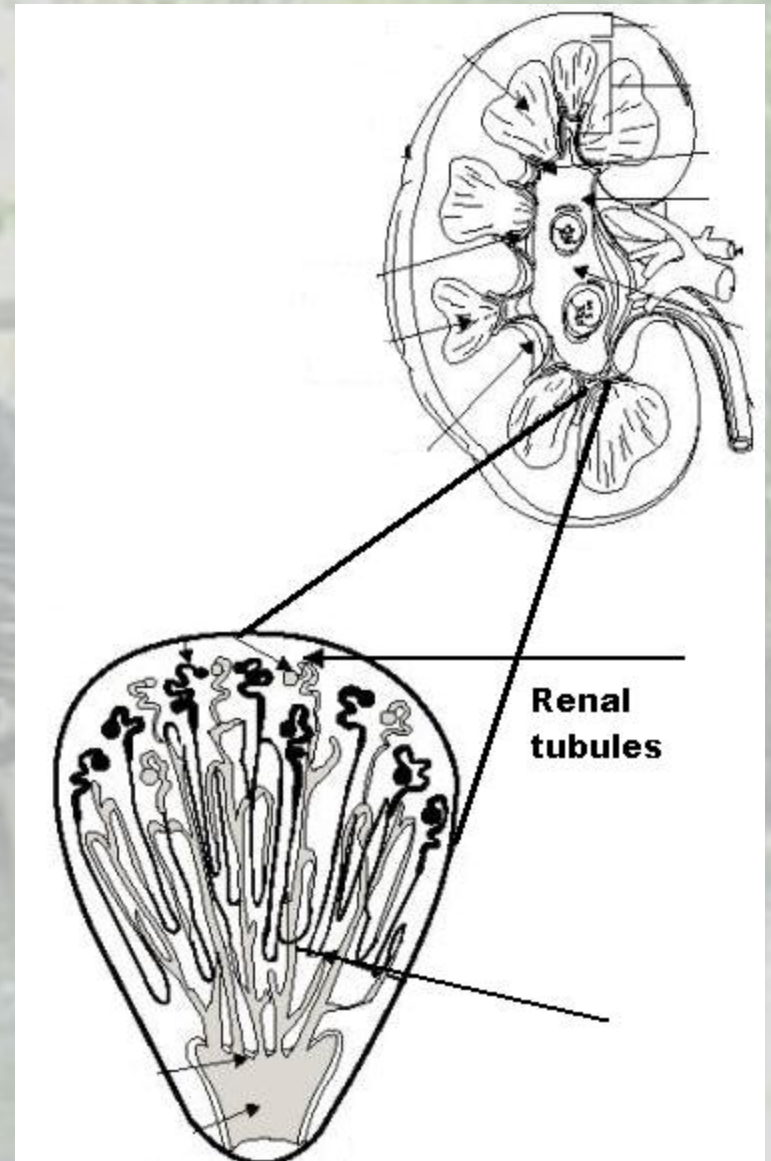
- Pensverzuring
- Productie van lactaat, endotoxine en bloed plasma histamine
- Opname door de beschadigde maagwand
- Beschadiging van bloedvaten in hoef

Gezondheidsproblemen

Nierbeschadigingen

- Beschadiging van nier buisjes
+ interstitiale fibrose
- Mogelijke overeenkomsten met
analgesic nephropathy bij de mens
(b.v. aspirine)
- Aspirine en wilg (browse soort)
bevatten beiden salicylzuur

Gezondheidsproblemen

Glucosuria

Pensverzuring

Vermindering van maag flora

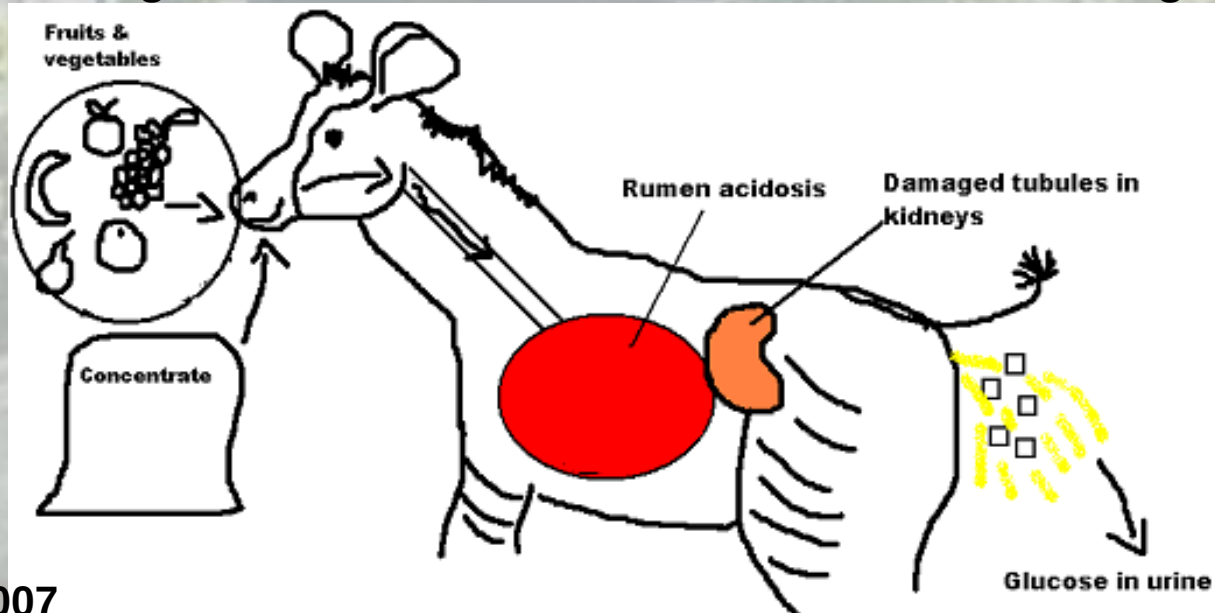
Bloed glucose waarde hoog

Glucose-afscheiding in urine

Beschadiging renale buisjes

Bloed glucose waarde normaal

Glucose abnormaal afgescheiden

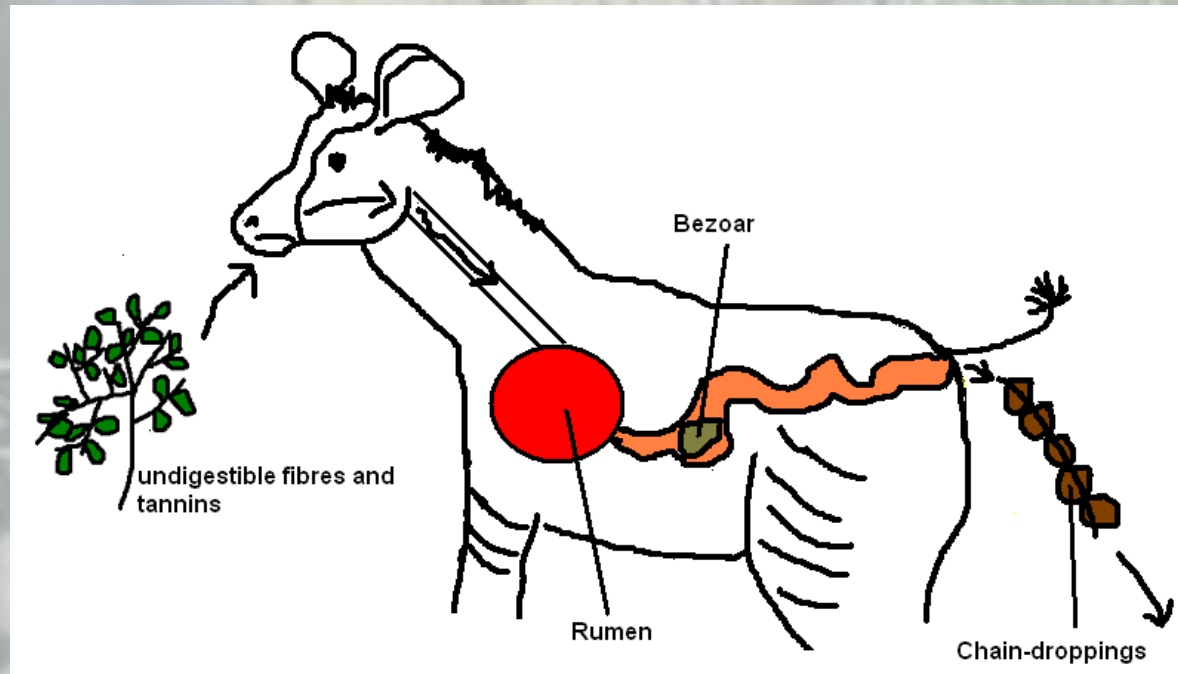

Gezondheidsproblemen

Obstructies van het verteringsstelsel

- Plotselinge verandering in kwantiteit / kwaliteit van het dieet
- Zachte jonge blaadjes in de natuur → Droge blaadjes en droge, stugge twijgen in gevangenschap
- Afwijkende feaces
b.v. kettingpoep
- Bezoars (onverteerbare voedselballen)

© Dafna Azulai, 2007

Gezondheidsproblemen

Voorkomende gezondheidsproblemen bij okapis in gevangenschap
gerelateerd aan voeding

Gezondheidsproblemen	Gevonden nutritionele oorzaak	Advies in literatuur
- Pensverzuring - Laminitis - Glucosuria	Makkelijk verteerbare koolhydraten (fruit&groenten en concentraten)	- Geen fruit en groenten - Vervang deel van concentraten door bietenpulp
Nier-beschadigingen	Secundaire plantcomponenten (Salicylzuur/tanninen)	- Vervang (deel van) wilg met andere browse soorten
Obstructies van het verteringsstelsel	Structuur van browse soorten en verandering van dieet	- Geen plotseling dieetverandering

Discussie

Vergelijking ingrediënten natuurlijke dieet, voedingsrichtlijn 2001 en huidige dierentuin dieet

Ingredient profile	Natural diet	Nutrition guideline 2001	Current captive diet (2006)
Fruits & Vegetables	0	0 – 25%	5 – 48%
Browse	100%		0 – 33%
Lucerne hay	0	= > 50%	22 – 77%
Concentrates	0	= > 25%	7 – 35%

Discussie

Vergelijking nutriënten natuurlijke dieet, voedingsrichtlijn 2001 en huidige dierentuin dieet

Nutritional profile	Natural diet (intake)	Nutrition guideline 2001 (offered basis)	Current captive diet (offered)
DM %	17,5	-	46,9 – 78,4
Energy (total kcal DM)	6615 - 6773	8786 (m) - 9753 (f)	6202 - 24310
CP (% DM)	15,3-16,4	17 - 20	13,7 – 18,3
NDF (% DM)	44,6	20 - 35	18,4 – 41,8
ADF (% DM)	34,8	13 – 18	12,2 – 26,1
NFE (% DM)	30,8	41,3	26,8 – 56,9

DM = Dry Matter

CP = Crude Protein

NDF = Neutral Detergent Fibre

ADF = Acid Detergent Fibre

NFE = Nitrogen Free Extract

m = male   f= female

Discussie

**Relatie gemiddelde leeftijd, geslacht, fruit & groenten en concentraten met
hoef problemen (b.v. laminitis)**

Zoos	Average age	Sex	Average fruits & vegetables offered/okapi/ day as fed (in gr.)	Average concentrates offered/okapi/ day as fed (in gr.)
<u>7 zoos</u> (12 okapis with hp, 20 okapis with nhp)	12 okapis with hp: 11 y, 6m 20 okapis with nhp: 6 y, 6m	okapis with hp: 8 Females, 4 Males okapis with nhp: 10 Females, 10 Males	2850 grams (offered/okapi in zoos with hp)	2188 grams (offered/okapi in zoos with hp)
<u>5 zoos</u> (0 okapis with hp, 10 okapis with nhp)	10 okapis with nhp: 7y, 5m	okapis with nhp: 3 Females, 7 Males	1964 grams (offered/okapi in zoos with nhp)	1720 grams (offered/okapi in zoos with nhp)

hp = hoof problems   nhp = no hoof problems

y = years

m = months

Discussie

Vergelijking nutritionele waarden van bietenpulp, fruit & groenten en concentraten

Nutritional profile	USBP	Fruits & Vegetables	Concentrates
DM:	87,8%	11,5%	82,6%
CP:	10,3%	17,3%	15,6%
NDF:	58%	17,9%	22,5%
ADF:	24%	12,1%	13,3%
NFE:	25,1%	57,9%	53,5%

All percentages are given on a DM basis

USBP = Unmolassed sugar beet pulp

DM = Dry matter

CP = Crude Protein

NDF = Neutral detergent fibre

ADF = Acid detergent fibre

NFE = Nitrogen free extract

(Hyslop and Cuddeford, 1999; Jansen and Nijboer, 2003; Schmidt et al., 2005)

Advies

Nutrient profile	Range
Energy intake (kcal/day)	7268 - 9689(f)/ 6666 - 8886 (m)
CP % DM	18,5
NDF % DM	30-45
ADF % DM	20-35
NFE % DM	25-35

Kcal = kilocalories

NDF = Neutral Detergent Fibre

m = male

CP = Crude protein

ADF = Acid Detergent Fibre

f = female

DM = Dry Matter

NFE = Nitrogen free extract

Ingredient profile	Advice Antwerp	Our advice
Fruits and vegetables	0%	0%
Browse	= > 15%	= > 14,4%
Lucerne hay	= > 50%	= > 54%
Concentrates	= < 30% (10-12% concentrates & 18% unmolassed beetpulp)	= < 32% (11-13% concentrates & 19% unmolassed beetpulp)

Vragen?

Calculations advice

Energy

The BMR (Basal Metabolic Rate) is calculated by using the Kleiber rule; $293 \text{ KJ} * W (\text{weight})^{0,75} = \text{MJ} * 239 = \text{kcal}$. The maintenance requirement is calculated by $1,5 - 2 * \text{BMR} = \text{MJ} * 239 = \text{kcal}$.

Browse

- $268,5 * 0,02 = \mathbf{5,37 \text{ kg (5370 grams) DM}}$ as offered per day per okapi
- Minimum requirement NDF on DM basis: 30% $\rightarrow 5370 * 0,30 = \mathbf{1611 \text{ grams NDF/day/okapi}}$
- Requirement CP on DM basis: 18,5% $\rightarrow 5370 * 0,185 = \mathbf{994 \text{ grams CP/day/okapi}}$
- Offered browse in zoos should increase with 10% $\rightarrow 1,67 * 1,1 = \mathbf{1,84 \text{ kg.(1840 grams) fresh browse}}$
 $= 0,773 \text{ kg DM}$
- $100 * (0,773 / 5,37) = \mathbf{14,4\% \text{ browse in the DM diet should be offered}}$
- The average NDF% in fresh browse is: 19,2% (Jansen and Nijboer, 2003)
 $1840 * 0,192 = 353 \text{ grams NDF in the offered fresh browse}$
- $1611 - 353 = 1258 \text{ grams NDF}$ is not yet covered by the amount of browse offered per day per okapi.

Lucerne hay

- 370 g NDF/kg fresh Lucerne hay
- $1258 / 370 = \mathbf{3,4 \text{ kg fresh Lucerne hay}}$ should be offered per day per okapi in order to meet the okapis' NDF requirement.
- DM% of Lucerne hay is: 85%
- $3,4 * 0,85 = 2,89 \text{ kg DM Lucerne hay}$
- $2,89 / 5,37 = \mathbf{53,8\% \text{ Lucerne hay in the DM diet}}$

Calculations advice

CP

- The average CP% in fresh browse is: 10,5% (Jansen and Nijboer, 2003)
- 1,84 kg (see above) fresh browse * 0,105 = 193 grams CP in the offered fresh browse
- CP requirement is: 18,5% → $0,185 * 5370 = 994$ grams per day per okapi
- $994 - 193 = 801$ grams CP left
- 159 grams CP / kg fresh Lucerne hay.
- 3,4 kg (see above) Lucerne hay * 159 = **540,6 grams CP in the total offered fresh Lucerne hay**
- $801 - 540,6 = 260,4$ grams CP left that can not be covered by the amounts of browse and Lucerne hay offered.
- 130,4 grams CP / kg concentrates (questionnaire 2006)
- $260,4 / 130,4 = 2$ **kg fresh concentrates** should be offered in order to meet the CP requirement (18,5% → 994 gr.) of the okapi.
- The average DM% of the concentrates is: 86%
- $2 \text{ kg} * 0,86 = 1,72$ kg DM concentrates
- $1,72 / 5,37 = 32\%$ **concentrates in the DM diet** of the okapi in order to meet their CP requirement.

NFE

- NFE in concentrates = 53,5% → $0,535 * 2 \text{ kg}$ (see above) = 1070 grams NFE
- NFE in Lucerne hay = 23,8% → $0,238 * 3,4 \text{ kg}$ (see above) = 809 grams NFE
- NFE in Browse = 9,4% → $0,094 * 1,84 \text{ kg}$ (see above) = 173 grams NFE
- $1070 + 809 + 173 = 2052$ grams NFE in new recommended 5,37 kg DM diet / okapi / day.
- $(2052/5370)*100 = 38,2\%$ **NFE in new recommended diet.**
- **NFE in natural diet = 30,8% on a DM basis.**
- Therefore, the range for the new advice will be: **30-40 % NFE on a DM basis.**

Body Condition Score

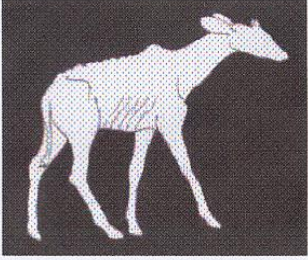
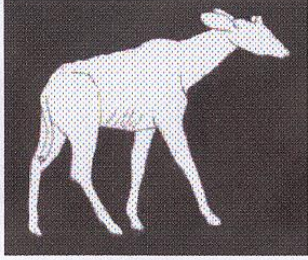
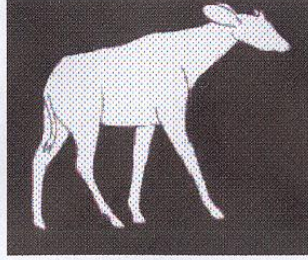
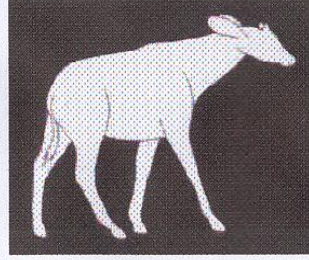
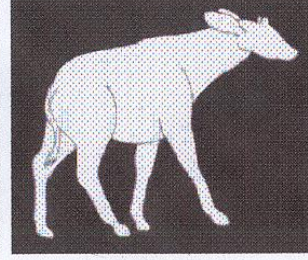
Comparing BCS with age, weight, hoof problems and offered energy/okapi/day resulting from questionnaire 2006

BCS	2	3	4
Nr. of okapis	3	34	5
Average age (years, months)	11y, 7m	7y, 3m	11y, 6m
Average weight (kg)	274,7 kg (3 okapis)	245,9 kg (26 okapis)	260,2 kg (5 okapis)
Okapis with hoof problems	1 (33%)	9 (26,5%)	2 (40%)
Average offered energy/okapi/day (kcal)	10728	14828	14369

Body Condition Score okapis

Developed by Disney's Animal Kingdom - 2005

Score	1: Emaciated	2: Thin	3: Good	4: Fat	5: Obese
Outline Depiction					
Neck & Shoulders	- Emaciated - Bone structure is easily identifiable - No fat	Ventral portion of neck is thicker than dorsal portion	- Neck is thick - Blends into shoulder	- Fat deposits are present - Fat wrinkles are present at bend of neck	- Fat is evident along neck - Bulging fat - Neck is thick
Withers	- Emaciated - Bone structure is easily identifiable - No fat	Withers are less emphasized, but still identifiable	Withers appears flatter	Fat deposits are present	- Fat deposits make withers unidentifiable - Withers are flat
Loin & Back	- Emaciated - Spinous processes are easily identifiable	- Spinous processes are not individually identifiable, but the spine is still prominent - Transverse processes are faintly discernible	Back is flat	Fat deposits are present and back appears flat	- Wide Back - Patchy fat
Tailhead & Hips	Pelvic bones are very prominent	- Pelvic bones at point of hip are rounded, but still evident - Pelvic bones at rump may be slightly discernible	- Fat is around tailhead - Hips are flat	Hips are rounded	Hips/thighs are very round
Ribs	- Emaciated - Ribs appear wide and depressed	Ribs are discernible, but fat is evident by touch	Ribs are not visible, easily discernible by touch	Fat deposits over ribs are wide and unevenly spaced	Fat deposits may be present, easily evident

Voer analyse

Voer analyse van 2 dierentuinen, alle percentages zijn gegeven op een DM basis

Sample	DM%	CP%	NDF%	ADF%
Lucerne hay	87,2 (85)	23,5 (15,9)	44,7 (37)	24,9 (24)
Dairy 16 pellets	88,2 (90)	18,8 (19)	45,5 (32,2)	16,9 (17,2)
Oats & Bran	88 (93,5)	16,8 (18,5)	46,3	18,1
Linseed cake	87,3 (91)	33,8 (23,6)	46,4	24,6
Horse pellets	88,7 (88)	18,5 (16,7)	46,1 (23,3)	18,6 (10,6)
Lucerne hay	86,5 (85)	15,5 (15,9)	59,3 (37)	45,5 (24)

Values between (..) are derived from Zootriton V2.6 for comparison

Extra notities

Extra notities

